



Raadsvoorstel

Onderwerp	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2027 Reinigingsdienst Rd4
-----------	--

Raadsnummer	:	OG 087
Zaakdossier	:	IB.26.0167
Portefeuillehouder	:	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen
Ambtelijk team	:	Advies en Beleid
Datum collegevergadering	:	Woensdag 6 mei 2026
Datum commissievergadering	:	Woensdag 27 mei 2026
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Besluitvorming raad	:	Woensdag 3 juni 2026

Samenvatting

Deze begroting heeft betrekking op de gemeenschappelijke regeling (GR), van waaruit de dienstverlening voor de tien aangesloten gemeenten, waaronder Gulpen-Witterm, wordt georganiseerd. Een deel van de uitvoering ligt bij verbonden organisaties, zoals Rd4 Facilitair Bedrijf B.V., Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. en de N.V. Reinigingsdiensten Rd4. Daarom is sprake van een geconsolideerde begroting.

De ontwerpbegroting 2027 van Rd4 laat een stijging zien van de totale kosten, voornamelijk veroorzaakt door externe factoren zoals stijgende verwerkingskosten, CO₂-heffingen en loonontwikkelingen.

De begroting is sluitend en gebaseerd op bestaand beleid, waaronder het Strategisch Meerjarenplan en het Grondstoffenplan.

De ontwerpbegroting 2027 laat een stijging zien van circa € 3,5 miljoen (+6%). Voor de gemeente Gulpen-Witterm betekent dit een stijging van de bijdrage met circa € 110.000 (+6%), passend binnen de meerjarenraming.

De jaarrekening 2025 is reeds vastgesteld en laat een positief resultaat zien van € 1.561.453, dat wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Voorgesteld wordt om een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2027 van Rd4, met aandacht voor de kostenontwikkeling en het belang van blijvende sturing op efficiëntie.

Voorgesteld besluit

1. een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2027 van Reinigingsdienst Rd4.

Inleiding

Rd4 heeft de ontwerpbegroting 2027 en de bijbehorende stukken, waaronder de jaarrekening 2025, aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

De gemeenteraad wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting.

Beoogd effect / doelstelling

Het geven van een zienswijze waarmee de gemeenteraad invloed uitoefent op het beleid en de financiële kaders van Rd4, als verbonden partij van de gemeente.

Argumenten

1.1 De begroting 2027 is sluitend en gebaseerd op bestaand beleid, en vormt daarmee een solide en navolgbaar financieel kader.

De begroting sluit aan bij het Strategisch Meerjarenplan 2022–2026 en het Grondstoffenplan en ondersteunt de verdere ontwikkeling naar een circulaire economie en optimalisatie van afval- en grondstoffenstromen.

1.2 Kostenstijging wordt voornamelijk veroorzaakt door externe factoren

De totale begroting stijgt met circa € 3,5 miljoen ten opzichte van 2026 en bedraagt voor 2027 € 58.486.480. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door:

- hogere afvalstoffenbelasting en CO₂-heffing;
- stijgende loonkosten;
- ontwikkelingen in de markt voor recyclingstromen.

De stijging van kosten ligt grotendeels buiten de directe invloedssfeer van Rd4 en gemeenten, wat het belang onderstreept van regionale samenwerking en gezamenlijke sturing door de deelnemende gemeenten.

1.3 Rd4 heeft een solide financiële positie en is een stabiele regionale uitvoeringsorganisatie.

De jaarrekening 2025 laat een positief resultaat zien van € 1.561.453. Het minimaal benodigde weerstandsvermogen bedraagt circa € 2,08 miljoen, gebaseerd op een normratio van 1,4 ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (€ 1,49 miljoen). Dit minimale niveau is bereikt, waarmee het weerstandsvermogen als ruim voldoende wordt beoordeeld.

Rd4 vervult een centrale rol als regionale uitvoeringsorganisatie op het gebied van afval, grondstoffen en circulariteit en ondersteunt gemeenten zowel beleidsmatig als in de uitvoering.

Onderstaande onderdelen geven een nadere inhoudelijke en financiële toelichting op de ontwerpbegroting.

1.4 Meerjarenraming 2028–2030

De meerjarenraming (t/m 2030) laat een structurele kostenstijging zien, met name door oplopende verwerkingskosten. Bij ongewijzigd beleid bewegen deze kosten richting een verdubbeling op langere termijn, waarbij een groot deel wordt veroorzaakt door externe factoren zoals rijksheffingen (verbrandingsbelasting en CO₂-heffing).

De totale begrotingsomvang stijgt van circa € 58,5 miljoen in 2027 naar circa € 71 miljoen in 2030. Deze ontwikkeling is onderbouwd en navolgbaar en wordt verklaard door zowel stijgende verwerkingskosten als toenemende kapitaallasten en personeelskosten.

De raming is gebaseerd op realistische en herkenbare uitgangspunten, waaronder:

- reguliere indexering van circa 2–3%;
- het investeringsprogramma (met doorwerking in kapitaallasten);
- actuele prijsontwikkelingen voor energie, personeel en verwerking;
- geen nieuwe beleidswijzigingen.

Daarbij is expliciet inzichtelijk gemaakt dat een belangrijk deel van de kostenontwikkeling wordt veroorzaakt door externe, moeilijk beïnvloedbare factoren. Rd4 maakt deze afhankelijkheden transparant en onderbouwt de financiële ontwikkeling zorgvuldig, wat bijdraagt aan een realistisch en betrouwbaar meerjarig financieel beeld.

1.5 Belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen

In de begroting 2027 zet Rd4 nadrukkelijk in op de verdere transitie van afvalbeheer naar grondstoffenbeheer en een circulaire economie. De voorgenomen ontwikkelingen dragen bij aan een duurzame, efficiënte en toekomstbestendige inrichting van de afvalketen.

Belangrijke ontwikkelingen hierbij zijn:

- verdere uitvoering van het Grondstoffenplan, gericht op vermindering van restafval en verbetering van afvalscheiding;
- doorontwikkeling en investeringen in het grondstoffenpark en het circulair ambachtscentrum in Margraten, inclusief uitbreiding van kringloopactiviteiten en verwerkingscapaciteit;
- implementatie van een nieuw ERP-systeem (cloudoplossing), gericht op betere datasturing, procesoptimalisatie en naleving van eisen op het gebied van informatiebeveiliging en digitalisering;
- verdere professionalisering van de organisatie, waaronder investeringen in huisvesting en versterking van de bedrijfsvoering;
- blijvende inzet op sociale werkgelegenheid, waarmee Rd4 ook maatschappelijk waarde toevoegt.

Met deze ontwikkelingen laat Rd4 zien actief in te spelen op landelijke en maatschappelijke opgaven, zoals de circulaire transitie en toenemende eisen vanuit wet- en regelgeving. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een robuuste en toekomstgerichte organisatie.

Daarnaast zet Rd4 in op verdere harmonisatie en regionale samenwerking tussen gemeenten, gericht op efficiënte en uniforme dienstverlening.

Hoewel externe ontwikkelingen, zoals uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid (UPV), strengere milieueisen en marktontwikkelingen, van invloed blijven op de uitvoering en kostenontwikkeling, laat Rd4 zien hier proactief en adaptief op in te spelen.

1.6 Jaarrekening 2025 en resultaatverdeling

De jaarrekening 2025 van Rd4 is vastgesteld en laat een positief resultaat zien van € 1.561.453. Dit resultaat bestaat uit:

- € 333.313 organisatieresultaat
- € 1.195.067 afrekening variabele component
- € 33.073 afrekening PMD 2022
- herijking weerstandsvermogen (budgettair neutraal)

Het organisatieresultaat betreft het financiële resultaat van de reguliere bedrijfsvoering van Rd4 en wordt conform de geldende systematiek verdeeld over de deelnemende gemeenten.

De afrekening van de variabele component betreft het verschil tussen de begrote en werkelijke kosten van het basispakket, dat per gemeente wordt verrekend.

De afrekening PMD 2022 betreft een nacalculatie op basis van definitief vastgestelde landelijke vergoedingen.

De herijking van het weerstandsvermogen betreft een budgettair neutrale herverdeling tussen gemeenten op basis van actuele risico-inschatting.

Het totale positieve resultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten conform de verdeling in de jaarrekening.

1.7 Financiële impact en ontwikkeling Gulpen-Witterm

Voor de gemeente Gulpen-Witterm bedraagt de bijdrage aan Rd4 in de begroting 2027 € 1.953.784 (basispakket), ten opzichte van € 1.843.488 in de begroting 2026.

In de ontwerpbegroting 2027 is sprake van een stijging van de gemeentelijke bijdrage, in lijn met de algemene kostenontwikkeling binnen Rd4. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door externe factoren zoals hogere verwerkingskosten, CO₂-heffingen en loonontwikkelingen.

De stijging ten opzichte van 2026 bedraagt circa 6% (€ 110.297). Hiermee blijft de ontwikkeling voor Gulpen-Witterm in lijn met de algemene kostenontwikkeling binnen Rd4 en past deze binnen de meerjarenraming.

Voor Gulpen-Witterm betekent de begroting 2027:

- een stijging van de totale kosten van circa € 110.000 ten opzichte van 2026;
- een toename van de kosten per aansluiting van circa € 17 per aansluiting;
- kostenontwikkelingen die met name worden veroorzaakt door hogere verwerkingskosten, personeelskosten en kapitaallasten;
- binnen het BOR-pakket blijft de bijdrage zeer beperkt en stabiel (€ 700, +3,7%).

Binnen het basispakket zijn verschuivingen zichtbaar tussen afvalstromen. Stijgingen doen zich met name voor bij grondstoffenparken en openbare ruimte-gerelateerde activiteiten, terwijl bij GFT en PMD sprake is van een lichte daling.

Uit de jaarrekening 2025 blijkt dat Rd4 een positief resultaat van circa € 1,56 miljoen heeft gerealiseerd. Voor Gulpen-Witterm bestaat dit uit:

- € 126.261 positieve afrekening van de variabele component, inclusief de afrekening PMD 2022;
- € 19.258 uitkering uit het organisatieresultaat, inclusief mutatie van het weerstandsvermogen.

Per saldo betekent dit voor Gulpen-Wittern een positief financieel effect van € 145.519. Deze positieve uitkomst is mede het gevolg van efficiënte uitvoering en gunstige ontwikkelingen in verwerkingskosten.

Hiermee laat de financiële ontwikkeling zien dat, ondanks de kostenstijging, sprake is van een evenwichtige en uitlegbare ontwikkeling die past binnen de meerjarenraming en deels wordt gecompenseerd door positieve resultaten. Dit biedt een solide basis voor het afgeven van een positieve zienswijze.

Kanttelingen en risico's

1.1 Stijgende kosten blijven een aandachtspunt

De kosten voor Rd4 worden gedekt via de afvalstoffenheffing.

De stijging van de bijdrage in 2027 (circa € 110.000 voor Gulpen-Wittern) werkt door in de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en wordt betrokken bij de jaarlijkse tariefstelling.

De structurele stijging van kosten, met name door rijksheffingen (zoals verbrandingsbelasting en CO₂-heffing), kan op termijn druk zetten op de betaalbaarheid van de afvalstoffenheffing voor inwoners. Ook investeringen en kapitaallasten dragen bij aan deze ontwikkeling.

Om dit te beheersen blijft de gemeente sturen op een evenwichtige tariefontwikkeling via de jaarlijkse P&C-cyclus en wordt ingezet op afvalreductie en betere scheiding, zodat de hoeveelheid restafval en daarmee de kosten structureel worden beperkt.

1.2 Beperkte beïnvloedbaarheid externe factoren

Een groot deel van de kostenontwikkeling ligt buiten de directe invloed van Rd4 en gemeenten, wat sturing complex maakt.

Het gaat hierbij onder andere om:

- landelijke wet- en regelgeving en rijksheffingen;
- ontwikkelingen op de afval- en grondstoffenmarkt (prijzen voor verwerking en opbrengsten van grondstoffen);
- prijsontwikkelingen van energie en brandstoffen;
- loonontwikkelingen en krapte op de arbeidsmarkt.

Deze externe factoren kunnen leiden tot schommelingen in de kosten en daarmee tot onzekerheid in de meerjarige ontwikkeling van de afvalstoffenheffing.

Om hierop in te spelen zet Rd4 in op datagedreven sturing, procesoptimalisatie en regionale samenwerking, zodat de beïnvloedbare kosten zo efficiënt mogelijk worden beheerst.

1.3 Onzekerheden in de meerjarenraming

De meerjarenraming is gebaseerd op aannames over prijsontwikkeling, investeringen en beleid. Werkelijke ontwikkelingen kunnen hiervan afwijken.

Met name de ontwikkeling van verwerkingskosten en rijksheffingen is onzeker en kan op langere termijn leiden tot hogere kosten dan momenteel geraamd.

Door de meerjarenraming jaarlijks te actualiseren op basis van de meest recente inzichten, kan tijdig worden bijgestuurd in beleid, uitvoering en tariefstelling, waarmee financiële risico's beheersbaar blijven.

Kosten en dekking

De kosten voor Rd4 worden gedekt vanuit de afvalstoffenheffing.

De bijdrage aan Rd4 maakt onderdeel uit van de totale kosten voor afvalinzameling en -verwerking en wordt via de afvalstoffenheffing doorbelast aan inwoners.

De stijging van de bijdrage in 2027 heeft daarmee direct invloed op de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

De ontwikkeling van de kosten blijft binnen de bandbreedte van de meerjarenraming en wordt betrokken bij de jaarlijkse herijking van de tarieven.

Uitvoering

Na vaststelling van de zienswijze wordt deze via een uitgaande brief kenbaar gemaakt aan het Algemeen Bestuur van Rd4 vóór de gestelde termijn van 25 juni 2026.

Communicatie en participatie

De zienswijze wordt gedeeld met Rd4. Verdere communicatie vindt plaats via de reguliere planning- en controlcyclus van de verbonden partij.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2027 Reinigingsdienst Rd4	G.26.01288	IB.26.0167
Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming	U.26.00653	IB.26.0167
Ontwerpbegroting 2027 Rd4	B.26.02014	IB.26.0167
Jaarrekening 2025 Rd4	B.26.02012	IB.26.0167